

3.15. INDUSTRIJSKA POLITIKA

3.15.1. Pravni okvir

Industrija je važan sektor gospodarstva koji u BDP-u ukupnog gospodarstva sudjeluje sa 20%, koji nije reguliran jedinstvenim zakonskim propisom. U Republici Hrvatskoj je na snazi niz zakona o postojećoj raznorodnoj industrijskoj proizvodnji koji se tek trebaju uskladiti sa *acquis communautaireom* EU.

3.15.2. Institucionalni okvir

Za provedbu ukupne industrijske politike i praćenje prerađivačkih industrijskih sektora (osim proizvodnje hrane, pića i duhanskih proizvoda) nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Međutim, neophodno je da provedbu industrijske politike prate i drugi državni resori poput npr. Ministarstva financija, Hrvatske banke za obnovu i razvoj, Agencije za poticanje ulaganja, Vladinog ureda za strategiju razvitka RH, koji će prema svojim nadležnostima pravovremeno reagirati donošenjem mjera u cilju realizacije zacrtane politike odnosno programa. To se prvenstveno odnosi na prilagodbu carinskog i poreznog sustava, povoljnog kreditiranja proizvodnje u funkciji konkurentnosti i poticanja izvoza.

3.15.3. Industrijski sektori

Industrijska proizvodnja je važan segment gospodarstva s obzirom da u strukturi BDP-a sudjeluje sa 20%, da upošljava 283 807 djelatnika, odnosno 26% ukupno uposlenih u gospodarstvu, te da ima 9 000 registriranih trgovačkih društava od kojih najveći dio čine mala poduzeća. Također je važno istaknuti da industrijski proizvodi čine 95% ukupnog izvoza.

Aktivnosti Vlade Republike Hrvatske u tom segmentu bile su usmjerene na poticanje neizravnih odnosno horizontalnih mjera industrijske politike, što znači na pružanje raznih pravnih i financijskih uputa i informacijskih usluga. Te mjere imaju za cilj prezentaciju uvjeta poslovanja kako bi se što više potakla poduzetnička inicijativa. U funkciji toga su i sajamske promocije na međunarodnom tržištu kao i uspostava mreže trgovačkih predstavništva.

Mjere aktualne gospodarske i industrijske politike koje provodi Vlada Republike Hrvatske prioritetno su usmjerene na ukupno povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva i industrije pa su zato one primarno horizontalne prirode i orijentirane na stvaranje uvjeta poslovanja i poslovnog okruženja koje će u Republici Hrvatskoj biti jednako ili barem približno jednako standardima koji vrijede u EU ili najrazvijenijim zemljama kandidatima za članstvo u EU.

U okviru tih mjera za sada nisu predviđeni mehanizmi za poticanje razvoja određenih specifičnih segmenata prerađivačke industrije koji su ključni za daljnji razvoj kao što su to npr. drvna industrija, industrija autodijelova i metalna industrija, a u kojima je neophodno provesti restrukturiranje kako bi njihova proizvodnja udovoljavala kriterijima svjetskog tržišta. Pored toga ne smije izostati ni trajna stimulacija koja će poticati rad na inovacijama i novim tehnološkim rješenjima.

Izuzetak čine mjere koje stimuliraju brodogradnju, budući da je taj segment od posebnog interesa za nacionalno gospodarstvo s multiplikativnim efektima na ukupno gospodarstvo. Brodogradnja je izvozno orijentirana i trebala bi riješiti probleme u proizvodnji željeza i čelika, kao dijela procesa privatizacije i restrukturiranja ovog sektora prerađivačke industrije.

U okviru PIAK programa izgradnje administrativnih kapaciteta, u tijeku je priprema provedbe projekta tehničke pomoći za restrukturiranje industrije čelika u suradnji s europskim stručnjacima. Program restrukturiranja potrebno je izraditi u skladu s odredbama Privremenog sporazuma (Protokol 2), prema kojem treba voditi računa o održivosti tvrtke, iznosu i intenzitetu potpora koje treba postupno smanjivati te o racionalizaciji i smanjenju proizvodnih kapaciteta. Sadašnja domaća potrošnja čelika daleko je veća od mogućnosti instaliranih proizvodnih kapaciteta.

Plan restrukturiranja bit će pripremljen do ožujka 2004., kao što je i definirano u IA/SAA.

U sklopu programa - CARDS 2002 Tehnička pomoć za restrukturiranje sektora čelika u Hrvatskoj – pripremit će se Plan restrukturiranja i Nacionalna strategija razvoja sektora čelika. Jedna od dvije postojeće željezare, Željezara Sisak, je privatizirana i upošljava 1.700 djelatnika, dok je druga, Jadranska željezara, u postupku privatizacije i upošljava 400 djelatnika. Tarife točno prate protokol 2 od IA.

I u budućnosti će također naglasak biti na mjerama horizontalne politike, ali i na sektorski usmjerenim mjerama prema pojedinim specifičnim proizvodnjama, prvenstveno kroz pomoć i potpore za inovacije, istraživačko-razvojne aktivnosti, poticanje stvaranja klastera, industrijskih i poslovnih poduzetničkih zona, tehnoloških parkova, itd, a u iznimnim slučajevima i pružanju pomoći pri restrukturiranju ili "izlasku s tržišta" nekih tradicionalnih industrija.

U svakom slučaju, s obzirom na to da je na snazi Zakon o državnim potporama, sve financijske potpore namjenjene gospodarstvu kao i industriji bit će usklađene s pravilima i kriterijima koja vrijede u EU.

Dugoročni razvoj hrvatskog gospodarstva trebao bi se temeljiti na promjeni strukture BDP-a kao i na promjeni industrijske strukture usklađivanjem proporcija velikih, srednjih i malih poduzeća, posebno vodeći računa o kvaliteti, budući je kvaliteta proizvoda i usluga u današnjem konkurentskom okruženju, nužan uvjet opstanka.

Pored toga neophodan je ulazak u svijet novih tehnologija i sofisticiranih usluga kao i usvajanje modernih metoda upravljanja. Uz takvu orijentaciju ne smiju se zaboraviti interesi radnika, dioničara, kupaca, ali i društvene zajednice u cjelini.

Primjena međunarodnih i prvenstveno EU propisa u području unapređenja kvalitete proizvoda i usluga, neminovna je u cilju povećanja konkurentnosti gospodarstva.

U RH na području promicanja kvalitete aktivno djeluju Hrvatsko društvo za kvalitetu (HDK) koje je punopravni član Europske organizacije za kvalitetu i Hrvatska gospodarska komora koja je pokrenula Projekt vizualnog označavanja hrvatskih proizvoda - "Hrvatska kvaliteta" ("Croatian Quality") i "Izvorno hrvatsko" ("Croatian Creation").

Prema podacima Hrvatskog društva za kvalitetu certificirano je 473 tvrtki prema normi ISO 9001:2000

Strategija razvitka u 21. stoljeću polazi od općih ciljeva relevantnih za stvaranje uvjeta za održivi industrijski razvoj. To su: (i) ekonomski opravdana proizvodnja koja je orijentirana na rast, i osigurava uvjete budućim generacijama; (ii) poboljšana zaposlenost uz uvažavanje ostalih socijalnih aspekata kao što su socijalna sigurnost, pravednost, zdravlje na radnom mjestu i odnosi na tržištu rada, i (iii) smanjenje zagađenja, otpada, zdravstvenih rizika koji proizlaze iz

zagađenosti okoliša, uz učinkovito korištenje prirodnih resursa i zaštitu prirodnog kapitala i njegove proizvodnosti.

Postojeći strateški dokumenti, provedba međunarodnih obveza i preporuka (posebno Johannesburg Summit commitments), nameću potrebu i obvezu da se u mjere razvojne industrijske politike ugrade mjere za poticanje ekološki prihvatljive proizvodnje (more environmentally friendly), što se posebno odnosi na moguću proizvodnju organsko uzgojene hrane s obzirom na sačuvane i nezagađene zemljišne i vodene resurse.

Turistički razvoj će se temeljiti na očuvanju iznimno raznolikog prirodnog i kulturnog bogatstva; na principima održivog razvoja u planiranju kvalitetne turističke ponude; na adekvatnom tržišnom pozicioniranju i promociji, te zajedničkom djelovanju svih pojedinaca i stručnih institucija koje direktno i indirektno sudjeluju u turizmu.

Turistička politika polaziti će od usvojene Strategije razvoja turizma do 2010. godine kako bi se osigurao dugoročni rast pozitivnih efekata od turizma koji će na taj način ojačati svoju poziciju značajnog čimbenika gospodarskog rasta i generatora novih radnih mjesta.

S ciljem poboljšanja raznovrsnosti i kvalitete ukupne turističke ponude, jačanja konkurentske sposobnosti hrvatskog turizma, te poboljšanja njegovog položaja na međunarodnom turističkom tržištu u 2004. godini nastaviti će se slijedeće aktivnosti:

- subvencioniranje organiziranog stranog i domaćeg turističkog prometa s ciljem približavanja predratnim rezultatima ostvarenog fizičkog prometa
- investicije u obnovu, uređenje i rekonstrukciju postojećih hotela i dr. smještajnih objekata prema visokim međunarodnim standardima
- poticanje izgradnje novih malih hotela i dr. smještajnih objekata s najmanje 3* uz sustav potpora Ministarstva turizma (povrat dijela doprinosa, subvencije na kredite) kako bi se ublažio nedostatak kvalitetnih objekata kojih je unatoč izuzetno visokom rastu potražnje još uvijek oko 20% manje nego 1990. godine
- nastavak procesa privatizacije s ciljem privlačenja stranog kapitala i kroz to poboljšanje kvalitete smještajne i dr. turističke infrastrukture, know-howa i dr.
- aktivnosti na razvoju programa golfa i wellness ponude
- razvoj ostalih selektivnih oblika turizma (seoski, nautički, zdravstvene, zimsko-planinski, kulturni i dr.)
- aktivnosti na zaštiti i racionalnoj upotrebi prostora kao jednog od najvrjednijih resursa za razvoj turizma
- noveliranje zakonodavstva kojim se regulira obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti, te sustava turističkih zajednica.
- poboljšanje komunalne infrastrukture u turističkim područjima (vodoopskrba, kanalizacija i dr.)
- poboljšanje cestovne i dr. prometne infrastrukture
- uključivanje cijelog hrvatskog prostora u razvoj turizma

Plan provedbe sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

Redni broj	Mjera	Rok provedbe	Nositelji
------------	-------	--------------	-----------

41	-pratiti mjere koje EU primjenjuje na izvoz proizvoda podrijetlom iz EU u RH te izvoz proizvoda podrijetlom iz RH u EU (čl. 17. st. 1, čl. 19 i čl. 20.)	Trajno	MINGO
42	- provesti analizu općeg gospodarskog stanja i stanja predmetnog sektora gospodarstva industrijskih proizvoda, a radi mogućeg bržeg snižavanja carina RH u trgovini s EU u odnosu na dinamiku predviđenu člankom 18. SSP-a (čl. 21.)	Trajno	MINGO
62	- izraditi analizu stanja u industriji čelika radi otklanjanja strukturnih slabosti i povećanja konkurentnosti na svjetskoj razini (Protokol 2. čl. 5. st. 1.)	03/2004	MINGO